

ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ ΜΕ ΑΝΑΧΩΜΑΤΑ

κ. Δημήτρης Κανακόπουλος
Πρόεδρος ΣΕΚ

2^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Αειφόρου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
12 - 14 Ιουνίου 2014

ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ ΜΕ ΑΝΑΧΩΜΑΤΑ

«Θεέ μου τι μπλε ξοδεύεις για να μη σε βλέπουμε!»

Ο. Ελύτης

«Οι παροικούντες των Ιερουσαλήμ»
γνωρίζουν ότι η Διαλογή στη Πηγή
(ΔσΠ) και η Κομποστοποίηση είναι
Μονόδρομος για τη συντριπτική
πλειοψηφία των Δήμων της χώρας.
**Τι άλλο θα γίνει στα νησιά? Ως
παράδειγμα και μόνο.**

Στα μεγαλύτερα νησιά: **Κρήτη, Ρόδος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Κέρκυρα, Κεφαλονιά** είναι δυνατή η κατασκευή μονάδων Δημοτικής Κομποστοποίησης και παραγωγής Βιοαερίου με προϋπόθεση τη ΔσΠ, για να είναι εφικτού κόστους

«Αν δε μπορείς να το εξηγήσεις με απλά λόγια, ούτε εσύ ο ίδιος το έχεις καταλάβει πολύ καλά» Α. Αϊνστάιν.

Το επιχείρημα ότι «δεν γίνονται αυτά στην Ελλάδα» είναι αυθαίρετο και δεν αντέχει σε κριτική διότι ποτέ στο παρελθόν δεν έγινε προσπάθεια καθιέρωσης συστημάτων Διαλογής στη Πηγή (ΔσΠ) των οργανικών. Άλλωστε η ανταπόκριση των πολιτών στα προγράμματα ανακύκλωσης (μπλε κάδοι, κλπ) ήταν καθοριστική για την επιτυχία τους.

Γιατί να αποτύχει ο «καφέ» κάδος;

«Το πρόβλημα με τους περισσότερους ανθρώπους είναι ότι σκέφτονται περισσότερο με τις ελπίδες, τους φόβους και τις επιθυμίες τους παρά με το μυαλό τους» Will Durant

Ο μόνος τρόπος αποτυχίας είναι:

- η μη καθιέρωσή του
- και η έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών

Δεν είναι φιλοδοξία η καθιέρωση του «καφέ» κάδου.

Είναι **επιτακτική ανάγκη** και επιβάλλεται από την Ε.Ε.

Οι Δήμοι – εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων – **στερούνται** :

- οικονομικών δυνατοτήτων για να υλοποιήσουν προγράμματα ΔσΠ («**καφέ**» κάδο, χωριστά δρομολόγια, εξοπλισμό αποκομιδής, εξοπλισμό διαλογής της «αστοχίας», εξοπλισμό κομποστοποίησης, κλπ)

- δυνατοτήτων αξιοποίησης και διάθεσης του κόμποστ

Απαιτείται γενικότερος σχεδιασμός και δραστική ενίσχυση της Τοπικής Αυτόδιοίκησης για αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων ΔσΠ.

Επιπλέον απαιτείται **ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ του κόμποστ**

Φωτεινά Σημεία (;;;)

Η έκδοση του ΕΠΠΕΡΑΑ «Οδηγός εφαρμογής προγραμμάτων Διαλογή στη Πηγή (ΔσΠ) & συστημάτων διαχείρισης των βιοαποβλήτων»

«Πριν αλέκτωρ φωνήσει» οι εξαγγελίες για ΣΔΙΤ μεγάλων έργων πάγωσαν τα όποια χαμόγελα αισιοδοξίας.

Με τη μέθοδο των ΣΔΙΤ

Προβλέπουν:

- Παραλαβή σύμμεικτων αποβλήτων για 27 χρόνια
- Εγγυημένη ποσότητα αποβλήτων

Αποτρέπουν:

- Τη διαλογή στη πηγή για 27 χρόνια
- Τη κομποστοποίηση
- Την ανακύκλωση

και Επιτυγχάνουν:

- Την αύξηση – πολλαπλάσια – των δημοτικών τελών
- Τη παθητικότητα Δημοτικών Αρχών και πολιτών
- Την ακύρωση της επίσημα διακηρυγμένης πολιτικής «Οδηγός εφαρμογής προγραμμάτων Διαλογής στη Πηγή (ΔσΠ) & συστημάτων διαχείρισης των βιοαποβλήτων»

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ	Προϋπολογισμός έργο (ανώτερη τιμή)	Συμμετοχή δημοσίου
Αττική			
Φυλή	700.000 τόνοι	456 εκατ. €	40 – 60%
Φυλή	400.000 τόνοι	255 εκατ. €	
Γραμματικό	127.500 τόνοι	106 εκατ. €	
Κερατέα	127.500 τόνοι	106 εκατ. €	
Δυτ. Μακεδονία	120.000 τόνοι	116,4 εκατ. €	40 – 60%
Πελοπόννησος	200.000 τόνοι	132 εκατ. €	40 – 60%
Ηλεία	100.000 τόνοι	68,8 εκατ. €	40 – 60%
Σέρρες	90.000 τόνοι	65 εκατ. €	40 – 60%
Ήπειρος	150.000 τόνοι	101 εκατ. €	40 – 60%
Αιτωλοακαρνανία	110.000 τόνοι	78,1 εκατ. €	40 – 60%
Αχαΐα	150.000 τόνοι	100 εκατ. €	40 – 60%
Ανατ. Μακεδονία – Θράκη	150.000 τόνοι	115,7 εκατ. €	40 – 60%
Θεσσαλονίκη	400.000 τόνοι	290,4 εκατ. €	< 50%
Σύνολο	2,82 εκ. τόνοι	1.921,6 εκατ. €	Μ.Ο. 1 δις €

*Στοιχεία για τα είδη εξαγγελθέντα έργα με τη μέθοδο ΣΔΙΤ. Αναμένεται ΣΔΙΤ για Κ.Μακεδονία, Κέρκυρα, και αλλού.

Για τις εγγυημένες ποσότητες

α) Οι σχεδιαζόμενες εγκαταστάσεις είναι υπερ-διαστασιολογημένες ακόμα και με τις τωρινές ποσότητες.

Πως η όποια μελλοντική κυβέρνηση θα μας υποχρεώσει να παράγουμε τις ποσότητες σχεδιασμού για τα επόμενα 27 χρόνια;

- **Θα απαγορεύσει** στους Δήμους να διαχειριστούν με ΔσΠ και Κομποστοποίηση τα βιοαπόβλητα όπως επιβάλουν οι Οδηγίες 98/2008 και 31/1999 αλλά και το συμφέρον των πολιτών και του Δήμου;
- **Θα απαγορεύσει** την εγκατάσταση container κομποστοποίησης;
- **Θα απαγορεύσει** την οργάνωση προγραμμάτων οικιακής κομποστοποίησης;

β) Το παράδειγμα της Κόσση στη Λάρνακα της Κύπρου είναι διδακτικό. Στο **4^ο (!!!) χρόνο** λειτουργίας παραλαμβάνει **χαμηλότερη ποσότητα** της εγγυημένης και οι Κύπριοι είναι στη γωνία. **Πληρώνουν και πληρώνουν...**

Επικίνδυνα αδιέξοδα είναι ορατά. Υπάρχει χρόνος;

Αποσπάσματα από τη τοποθέτηση του Επιτρόπου Περιβάλλοντος της Ε.Ε. κ. Potočnik στις Βρυξέλλες την 19^η Μαρτίου 2013.

«...Είναι προφανές ότι η σωστή αξιοποίηση των πόρων είναι ζωτικής σημασίας για την μελλοντική οικονομική ανταγωνιστικότητα. Είναι σαφές ότι η διάθεση των αποβλήτων στους ΧΥΤΑ δεν είναι μόνο επιβλαβής για το περιβάλλον αλλά και παράλογη οικονομικά.»

«...Με σκοπό την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης πρόκλησης, θα πρέπει να χρησιμοποιούμε τα απόβλητα σαν πόρους.»

Αυτός είναι ένας από τους κύριους στόχους του «Χάρτη για μια Ευρώπη με αποδοτική χρήση των πόρων» και η πρόταση της Commission για το 7^ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης το οποίο έθεσε κάποιους φιλόδοξους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2020:

- Τα απόβλητα που παράγονται ανά κάτοικο θα πρέπει να μειωθούν
- Η ανακύκλωση και η επανάχρηση πρέπει να φτάσουν στα μέγιστα επίπεδα
- Αποτέφρωση μόνο για τα μη - ανακυκλώσιμα
- Η αποτέφρωση δεν θα πρέπει να θεωρείται πλέον επιλογή διαχείρισης των αποβλήτων »

«Η καλύτερη επιλογή είναι η πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων, η οποία ακολουθείται από ανακύκλωση και επανάχρηση, με την ανάκτηση και διάθεση να είναι η τελευταία επιλογή»

«...Το ζητούμενο είναι τα Κράτη Μέλη να κινηθούν ταχύτατα προς τον αποκλεισμό της διάθεσης των αποβλήτων στους ΧΥΤΑ και στην εφαρμογή της ανακύκλωσης ενώ ταυτόχρονα θα αποτρέπουν και την παραγωγή αποβλήτων»

«...Η εφαρμογή της νομοθεσίας της Ε.Ε. για τα απόβλητα μπορεί να αποδειχτεί μεγάλη πρόκληση. Υπάρχουν όμως πολλές ευκαιρίες για να αδραχτούν: η σωστή εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας θα είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 400,000 θέσεων εργασίας στην Ε.Ε.

Πρόληψη, επανάχρηση, ανακύκλωση/ κομποστοποίηση πρέπει να είναι προτεραιότητες. Αυτό σημαίνει ότι η ξεχωριστή συλλογή θα πρέπει να εντατικοποιηθεί ώστε να εξασφαλιστούν επανάχρηση/ ανακύκλωση/ κομποστοποίηση υψηλής ποιότητας. Έτσι θα υπάρξει ενδιαφέρον για επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα, μόνο όμως αν υπάρχουν καλά οικονομικά κίνητρα»

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με έτος ορόσημο το 2020:

- Τα απόβλητα αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης ως πόρος.
- Τα κατά κεφαλήν παραγόμενα απόβλητα φθίνουν
- Η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων συνιστούν οικονομικά ελκυστικές επιλογές για τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, λόγω της ευρέως διαδεδομένης διαλογής αποβλήτων και της ανάπτυξης λειτουργικών αγορών για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες.
- Ανακυκλώνονται περισσότερα υλικά, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και των κρίσιμης σημασίας πρώτων υλών.
- Η περί αποβλήτων νομοθεσία εφαρμόζεται πλήρως.
- Έχει μηδενιστεί η παράνομη διακίνηση αποβλήτων.
- Η ανάκτηση ενέργειας περιορίζεται στα μη ανακυκλώσιμα υλικά, ενώ η υγειονομική ταφή έχει σχεδόν καταργηθεί και εξασφαλίζεται ανακύκλωση υψηλής ποιότητας.

ΑΝ...

- Αν εφαρμοζόντουσαν προγράμματα ΔσΠ των βιοαποβλήτων στις περιοχές που επιλέχθηκαν για ΣΔΙΤ.
- Αν εφαρμοζόντουσαν προγράμματα δημοτικής κομποστοποίησης των κλαδεμάτων σε κάθε Δήμο των περιοχών με ΣΔΙΤ.
- Αν εφαρμοζόντουσαν προγράμματα χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων από χώρους μαζικής εστίασης (εστιατόρια, ξενοδοχεία, σνακ – μπαρ, καφέ, catering, μανάβικα, κρεοπωλεία, λαϊκές αγορές, νοσοκομεία, στρατόπεδα, κατασκηνώσεις, πλοία, αεροδρόμια, σωφρονιστικά καταστήματα κλπ.) και στη συνέχεια διαχειριζόντουσαν – με ελαχιστοποίηση των μεταφορών – σε μονάδες παραγωγής βιοαερίου, μονάδες κομποστοποίησης ή container κομποστοποίησης.

- Αν εφαρμοζόντουσαν καθολικά προγράμματα ανακύκλωσης
- Αν διεξάγονταν πανελλαδική καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών «Για το περιβάλλον μας και τη τσέπη μας μην τα αναμιγνύεις...».
- Αν εφαρμοζόντουσαν προγράμματα οικιακής κομποστοποίησης με κεντρικό σχεδιασμό και καθολική ενημέρωση.
- Αν εφαρμόζονταν η πυραμίδα ιεράρχησης της διαχείρισης όπως και νομοθετικά είναι επιβεβλημένο.

ΤΟΤΕ...

- Οι κεντρικές μονάδες επεξεργασίας – ανά νομό ή περιφέρεια – θα είχαν μέγεθος σχεδιασμού το 25 – 30% των τωρινών και με υποπολλαπλάσιο κόστος.
- Δεν θα υπήρχαν κοινωνικές αντιδράσεις.
- Θα δημιουργόντουσαν πολλές νέες θέσεις εργασίας.
- Δεν θα επιβαρυνόντουσαν με αυξήσεις των Δημοτικών τελών, αλλά αντίθετα θα υπήρχε μείωση. Εξοικονόμηση πόρων, δευτερογενών πρώτων υλών και ενέργειας

⇒ Θα αντιπαραθέσουν ότι με τα ΑΝ ονειροβατούμε και ότι είμαστε αιθεροβάμονες

⇒ Θα αντιτάξουμε ότι η ΔσΠ των βιοαποβλήτων είναι η μόνη ρεαλιστική και οικονομικά εφικτή λύση.

Υπάρχει χρόνος; Ναι Υπάρχει. Για την αναθεώρηση των συμβάσεων πριν την οριστική υπογραφή τους. Για να αποφευχθούν σχεδόν βέβαια αδιέξοδα. **Γιατί να μη σχεδιασθούν τα έργα με δυναμικότητα το 33% των σημερινών ποσοτήτων και να λειτουργούν με δύο και τρεις βάρδιες? Αρα η εγγυημένη ποσότητα θα είναι το 33% της σημερινής και ο προϋπολογισμός το 50% του τωρινού.**

«Νιώθω σαν να χτυπάμε τα κεφάλια μας στα σίδερα. Πολλά κεφάλια θα σπάσουν. Μα κάποια στιγμή, θα σπάσουν και τα σίδερα» Ν. Καζαντζάκης

Εύλογα Ερωτήματα

Γιατί να μεταφέρονται τα βιοαπόβλητα κήπων και πάρκων; (ένα φορτηγό 20 κυβικών μεταφέρει 3 έως 4 τόνους σε απόσταση 50 και 80 χιλιομέτρων;)

Η εναλλακτική: Τεμαχισμός και κομποστοποίηση στο χώρο «παραγωγής» τους.

Γιατί να μεταφέρονται τα απόβλητα Αργολίδας και Κορινθίας στην Αθήνα;

Η εναλλακτική: Το συνολικό κόστος μεταφοράς ενός και μόνο έτους επαρκεί για τη χρηματοδότηση προγράμματος ΔσΠ και Κομποστοποίησης (διαθέσιμα τα στοιχεία).

Και πολλά ακόμα εύλογα ερωτήματα, πλην όμως ρητορικά εάν δεν δοθούν απαντήσεις αλλά ένοχη σιωπή

«Το ελάχιστο θέλησα και με τιμώρησαν με το πολύ»

Ο. Ελύτης

Η αναμονή επενδυτών για τις συμβάσεις ΣΔΙΤ

Έδη έχουν εκφρασθεί δυσκολίες εξεύρεσης ιδιωτικών κεφαλαίων, εγγυητικών επιστολών κλπ. για τη χρηματοδότηση των έργων ΣΔΙΤ από την πλευρά πολλών ενδιαφερόμενων, καθώς επίσης και σημαντικές δυσκολίες στην αδειοδότηση. Θα έχουν ως αποτέλεσμα τις καθυστερήσεις και τη δημιουργία νέων αδιέξοδων (ελλείψεις ΧΥΤΑ σε ολόκληρη τη Πελοπόννησο. Τα απόβλητα έμειναν στους δρόμους στη Τρίπολη, στο Πύργο και αλλού για μήνες. Μεταφέρονται «νύχτα» στα δάση της Μεγαλόπολης, στον Αλφειό ή θάβονται. Οι καταγγελίες πολλές και οι εισαγγελείς έχουν και θα έχουν έργο). Στα έργα με ΣΔΙΤ υπάρχουν ισχυρές κοινωνικές αντιδράσεις για πολλούς λόγους

«Το χρύσωμα του χαπιού»

Η πρόσκληση 4.10 του ΕΠΠΕΡΑΑ προβλέπει χρηματοδότηση με 25 εκατομμύρια των έργων κομποστοποίησης των προδιαλεγμένων βιοαποβλήτων

Το Οξύμωρο

- ⇒ 25 εκατομμύρια για 325 Δήμους. Αναλογία : 77.000€ για κάθε δήμο.(???)
- ⇒ 25 εκατομμύρια έναντι 1.921.000.000 € των έργων ΣΔΙΤ για την επεξεργασία των **σύμμικτων αποβλήτων (!!!)**

- Με αυτό τον τρόπο σε μεγάλο βαθμό ακυρώνεται στη πράξη η Διακήρυξη για ΔσΠ των βιοαποβλήτων.
- Στόχος του συντάκτη δεν είναι η ανάδειξη των αναμενόμενων αδιεξόδων. Δεν αρκεί αυτό.
- Στόχος είναι η ανάδειξη λύσεων εφικτών στα σημερινά δεδομένα της βαθιάς οικονομικής κρίσης.

Λοιπόν:

Το 50% της συμμετοχής του Δημοσίου στα έργα ΣΔΙΤ να κατευθυνθεί σε προγράμματα ΔσΠ, Δημοτικής Κομποστοποίησης και Βιοαερίου (κατά μέσο όρο 1,5 εκατομμύριο ευρώ ανά Δήμο)

Παραδοχές άνευ ουσιαστικών αντιρρήσεων

1. Η ΔσΠ οδηγεί στις πλέον οικονομικές επιλογές

Παραδείγματα:

Καθολική αξιοποίηση με κομποστοποίηση των:

- Κλαδεμάτων σε ανοικτά σειράδια
- Αποβλήτων κουζίνας εστιατορίων, σνακ μπαρ, ξενοδοχεία, catering, μανάβικων, ταχυφαγείων, κρεοπωλείων, λαϊκών αγορών με Container Κομποστοποίησης και άλλο εξοπλισμό.
- Απόβλητα κουζίνας νοσοκομείων, στρατοπέδων, κατασκηνώσεων, πλοίων, αεροδρομίων, σωφρονιστικών καταστημάτων.

Έτσι θα εκτραπεί από εδαφική διάθεση και διάθεση σε υψηλού επενδυτικού και λειτουργικού κόστους μονάδες μηχανικής διαλογής το 50% τουλάχιστον των βιοαποβλήτων

2. Η **ΔσΠ** δεν έχει και ποτέ δεν θα έχει κοινωνικές αντιδράσεις. Αντιθέτως έχει υπέρ αυτής το σύνολο του πολιτικού κόσμου (επίσημες διακηρύξεις), τις μαζικές οργανώσεις, τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και το σύνολο των πολιτών. Βεβαίως θα υπάρχουν και οι αμελείς, οι αδιάφοροι. Αντιμετωπίζονται εύκολα.
3. Η **ΔσΠ** δημιουργεί θέσεις εργασίας πολλαπλάσιες έναντι άλλων επιλογών.
4. Η **ΔσΠ** και η **Κομποστοποίηση** των βιοαποβλήτων δίνει την αναπτυξιακή διάσταση στη διαχείριση των αποβλήτων με υποκατάσταση των εισαγωγών και κάλυψη με οργανική ουσία των εξαντλημένων εδαφών. Στην Ελλάδα και στις χώρες της Νότιας Ευρώπης, Νότια Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Νότια Γαλλία οι ανάγκες σε οργανική ουσία είναι πολλαπλάσιες έναντι των Βορειοευρωπαϊκών Χωρών

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Χαρακτηριστικά της πλειοψηφίας των Δήμων

- Αρμοδιότητά τους η αποκομιδή.
- Χαμηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών
- Ελλειψίες σε ειδικευμένο προσωπικό

Αρμοδιότητά τους η Δημοτική Κομποστοποίηση και η ελαχιστοποίηση των βιοαποβλήτων που θα οδεύουν προς κεντρικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας.

Δράσεις

- * Εκπόνηση προγραμμάτων για την άμεση εφαρμογή ΔσΠ και Δημοτικής Κομποστοποίησης
- * Δημιουργία δικτύων μεταξύ Δήμων με παραπλήσια χαρακτηριστικά και ανάγκες, για την ανταλλαγή πληροφοριών και ανάληψη κοινών δράσεων για την αποφυγή μεταφοράς αποβλήτων κι ελαχιστοποίηση του κόστους διαχείρισης

**ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ
Η ΔΙΑΛΟΓΗ ΣΤΗ ΠΗΓΗ
ΚΑΙ Η
ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ**

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

κ. Δημήτρης Κανακόπουλος

info@sek-hellas.gr

www.sek-hellas.gr

2^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Αειφόρου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
12 - 14 Ιουνίου 2014